

Obsah

- 1. Na východ od ráje / 15**
- 2. Holubičí národ / 18**
O vlastním a cizím, Sándoru Máraiovi a měkkozubém ptactvu
- 3. Liščí kůže / 25**
O dlouhých zimách, socialismu a majoru Jánošíkovi
- 4. Jazykový koutek / 34**
O zanedbaných dětech, podivné tradici a národním komplexu
- 5. Pastýři / 40**
O ručním dojení, pajcovaném sýru a plebejském národu
- 6. Halušky / 49**
O národním pokrmu, polotovarech a neklidném spánku
- 7. Pohostinní služebníci / 55**
O ostalгии, podmíněném reflexu a výhodách cizince
- 8. Turistika / 63**
O tom, jak to nejde, o práci na poli a pečínce
- 9. Všeználci na výletě / 76**
O českém národním kroji, stopování Jánošíka a turistifikaci
- 10. Obětní beránci / 86**
O velkém tatranském mýtu, folkloru a prodejných Čechů
- 11. Nad Tatrou sa oné / 92**
O zmizelém štítu, kulatém razítku a lunaparku
- 12. Medvědi / 106**
O plašení šelem, výstražném eskymákovi a přemnožených turistech

13. Pivo / 112

O velké touze, ztracené chuti a zmizelém hlavním městě

14. Drahá země aneb Statistické intermezzo / 122

15. Díra v plotu / 127

O mrtvých želvách, dobru a zlu a nejsmutnější vesnici

16. Divoký východ / 137

O lehkém popíjení, těžších ránech a mystickém kraji

17. Stověžatá Bratislava / 151

O Petržalce, metru a uherské dece

18. Trable s národními symboly / 159

O hromech, Hejslovácích a dobré ženě z kaštanového sadu

19. We made it / 167

O konejšivém hlase, veselém pohřbu a voňavých mincích

20. Chudoba cti netratí / 177

O volech, uherském právu a o tom, kam to všechno vede

21. Zítra se bude tančit všude / 186

O šamanismu, čtvrtém světě a Zlatém chrámu

22. Boj o identitu / 199

O dvojitém Nelsonovi, tanci svatého Štěpána a folklorním transportéru

23. Tygr za volantem / 207

O asijském mikroklimatu, národních obyčejích a vracích

24. Pavilon č. 6 / 215

O „Szlotovi Jánosovi“, vyvoleném národu a švýcarské spojce

25. Maďaróni / 229

O mapách, přitažlivé síle a rozestavěných mostech

26. Případ jako z detektivky / 241

O paní Žákové-Malinové, tajných službách a profesní sebevraždě

27. El Fico / 249

O věčně rozzlobeném muži

28. Na Slovensku po slovensky / 260

O nekonečném tlachání, raněné lišce a nízkém sebevědomí

29. Těžký porod / 272

O uřezaných hlavách, budování státu a ujo Vladovi

30. Duše bez těla a těla bez duše / 282

O prázdných hrobech, skrytých sochách a hospodě U Husáka

31. Bratři a sestry / 291

O hlubinách vědomí, hlavním městě gayů a hádanka na závěr

32. Doslov: I o cirkusu / 302

33. Slovenské milníky / 304

34. Seznam literatury / 308

...sebavedomý je len ten človek, ktorý hodnotia druhí, a sebavedomý ten národ, ktorý rád nazrie do zrkadla, ktoré mu nastavia iní. Kniha Ľubomíra Smatana (aj s tým župočným slovenským D) je zrkadlom i zrkadielkom, ktoré osvetľuje nielen Bratislavský hrad a Lomnický štít, ale aj tmavé zákutia Slovenska i slovenskej duše. Mužskej duše, lebo musím s útoritou konštatovať, že ženy sa v nej vyskytujú len sporadicky. Možno preto, lebo autor ich vidí v tom najlepšom svetle. Buď ako nedostupne krásny, ktoré sa sebavedome prechádzajú po uliciach slovenských miest, alebo ako odborníčky. Od pani Závackej až po sociologičku Gyárlášovú.

Patríam zrejme do tej druhej skupiny, a preto som knihu odborne prečítala, zhodnotila ju a priala by som si, aby mala úspech nielen v Čechách a na Morave, ale aj na Slovensku. Aj my ju potrebujeme, aby sme sa nepozerali len do toho utého pokriveného a veľmi zašlého zrkadla, ktoré si vytahujeme pri každej slávnostnej príležitosti. Nielen preto, že bura niekoľko zašitých mýtov, ba dokonca som tam našla niekoľko faktov, o ktorých som ani ja – „odborníčka“ – nevedela, ale zároveň aj milo potvrdzule pár predsudkov, ktoré nám urobila dobre na duši. Jedným z príkladov je poradie tém v knihe: Kapry, bočovia a až potom predseda vlády. A všetci ako by ich jedna ja-našíkova mater mala. Tak to má byť. Staré mýty treba zburať, mladšie vylepšiť a zároveň prispieť svojou troškou k vytváraniu nových.

Lebo tak to bolo na počiatku a tak to zostane navždy.

Magda Vášáryová